

El Parlament davant de l'Estatut

Segurament avui, amb el discurs que pronunciarà al Parlament el senyor Melquíades Álvarez, s'acabarà la discussió de la totalitat del projecte de Constitució de la República espanyola.

Immediatament s'entrarà en la discussió de l'articulat i la setmana vinent serà examinat i posat a debat el vot particular presentat a l'article primer pels diputats per Barcelona Antoni Xirau i Gabriel Alomar.

Durant la discussió de la totalitat, ha pogut constatar-se el que nosaltres sempre havíem previst: tots els representants de les diverses fraccions polítiques de la Cambra, quan s'han referit al problema de la llibertat de Catalunya, ho han fet en tona de gran simpatia per l'anhel que avui és viu en l'ànima del nostre poble, i encara és l'hora que ha de sortir el diputat—ja parlant en nom propi, ja en nom de cap partit—que pronunciés el clàssic discurs d'oposició a Catalunya en nom d'un patrioterisme estantís i tapcat.

Descomptem el que avui pugui dir Melquíades Álvarez, i el que pugui aixecar-se a dir Unamuno i Royo Villanova, perquè seria de massa bona fe donar-hi cap valor.

Aquells que quan l'Esquerra Republicana de Catalunya va negar al Govern el seu vot de confiança—perquè entenia que no li podia donar—es van estirar els cabells i es

varen posar a fer gestos desesperats, anunciant que aquesta negativa de confiança ens havia de portar grans mals, com si el Parlament s'hagués de venjar que els nostres homes representatius haguessin expressat llur parer amb sinceritat, tota vegada que aquesta sinceritat no havia estat del seu gust, hauran vist que, com sempre, en política no hi entenen res, perquè quan s'ocupen dels afers públics homes de consciència recta—i aquest és el cas dels representants de l'Esquerra al Parlament, com és el cas dels diputats dels altres partits d'esquerra que representen terres no catalanes—, de veritat i de raó només n'hi ha una, i aquesta s'ura per damunt de tot i es fa conèixer com a tal veritat i com a tal raó.

El Parlament espanyol de la República ha acollit amb simpatia l'anhel de Catalunya, que la seva llibertat, estructurada en l'Estatut votat per referèndum popular, sigui legalitzada.

Nosaltres hem estat sempre optimistes i en continuem essent—encara que aquest optimisme faci riure certa gent de Catalunya incapaç de fer cap esforç per ella—, perquè sabem que al Parlament espanyol hi ha homes d'idees profundament liberals i d'esquerra, que no podrien mai traïr l'esperit revolucionari que va triomfar el 14 d'abril.

"La Publicitat" no es sap avenir de què haguem posat al descobert el joc que en combinació amb "La Vanguardia" es portava per desprestigiar el President de la Generalitat de Catalunya, i ens omple de penjaments.

Ara ja no ens diu demagogs, com ens ha estat dient durant quatre mesos, però ens diu mal intencionats, envejosos—de què?—, obcecats per lamentables prejudicis, que donem un trist espectacle amb la nostra ofuscatió i la nostra incoherència, que som uns elements esquerrens les decisions dels quals no reben l'aprovació de les personalitats responsables del partit, que les censures que els adreem no tenen cap autoritat ni representen sinó el parer d'uns quants joves més esquerrens que intel·ligents plens de bona voluntat—moltes gràcies—però poc preparats per intervenir amb responsabilitat en qüestions d'aquesta importància.

Per un sol article editorial, ja està bé. Esperem que no hauran acabat les municions i que ens n'anirán servint en els dies successius. Sense aquests equilibris que "La Publicitat" va fent per intentar donar a entendre als seus lectors que té un criteri format sobre alguna matèria, no sabríem pas viure.

Aquesta pruja de voler dividir-nos, no els portarà a cap resultat concret. Fa temps que "La Publicitat" ve dedicant-se a la tasca d'escampar que no ens entenem, i ara mateix vol venir a dir que l'OPINIÓ encara que organ de l'Esquerra Republicana de Catalunya no representa el criteri del partit i que es fa sense cap control, per veure si pot sembrar divergències entre nosaltres. Estiguin tranquils, l'Esquerra es dreça com un bloc i no hi podran res contra ella tots els despitats i els que són presa de l'enveja—i a qui si que ve a tomb el qualificatiu—que haurien volgut mangonejar l'afer de l'Estatut, per anar a "pastorejar" a Madrid i tornar amb la creia entre canes exactament com hi tornaven els homes de la dreta catalana, quan el poble, incon-

cientment els donava llur confiança.

"La Publicitat" diu que hem qualificat l'actuació del senyor Anguera de lamentable. Això és fals. Li hem dit allà on s'havia equivocat, però no l'hem qualificat. Afirma encara que els nostres homes representatius estan en desacord amb el que nosaltres diem, i afirma gràtuitament que les personalitats del Directori del Partit que varen anar a oferir-se al senyor Anguera de Sojo "aprovaren en absolut les seves disposicions".

No s'hi val, que els senyors de "La Publicitat" diguin el que no és cert quan els consta perfectament que no ho és, perquè aquests darrers dies no s'han mogut, precisament del Govern civil. I tampoc no s'hi val a dir que Macià ha trobat encertadíssimes i ha sancionat amb la seva alta aprovació les decisions preses pel governador civil, quan els consta perfectament que la visita dels homes de l'Esquerra va tenir tot un altre sentit, el sentit de què si l'autoritat governativa no es veia amb cor de restablir la pau de la ciutat, l'Esquerra Republicana de Catalunya se li oferia perquè tenia elements suficients per restablir-la—collaborant amb aquella autoritat.

"La Publicitat" qualifica de violentíssim el nostre article en el qual denunciàvem que la tasca que des del camp monàrquic s'havia emprès "La Vanguardia" per desprestigiar Macià com a President de la Generalitat era secundada des del camp que es diu "catalanista republicà" per "La Publicitat". No som nosaltres els que hem de qualificar si els nostres articles són violentíssims o no ho són. Nosaltres parlem sempre en el to en què haguem de parlar, segons actuen aquells que siguin mereixedors del nostre atac. Coneixem perfectament l'odi africà que els elements de "La Publicitat" senten per Francesc Macià. Si al darrera d'aquest odi africà, hi hagués una massa, nosaltres ens llevaríem el barret davant d'aquesta manera de pensar. Però en les eleccions que han tingut lloc darrerament tothom

ha pogut veure que els elements de "La Publicitat" no tenen absolutament ningú al seu darrera, encara que tinguin per casualitat un ministre al Govern de la República. Aleshores, nosaltres no podem sentir el menor respecte per una gent que no representant res, s'atreveix a negar l'autoritat del President de la Generalitat, que ha estat refrendada pel poble, i encara, per a major vergonya d'ells, ho fa d'una manera esbiaixada, sense tenir el valor de donar la cara, com la dona un "A B C" i una "Vanguardia".

"La Publicitat" diu: "Ara com ara, a Catalunya no hi ha ningú...—està entès?—ningú que tingui facultats per ungir-nos i desungir-nos catalanistes".

Es molt dir. Nosaltres no us ungim ni us desungim, perquè tenim altres tasques més precises que ens abasseguen. Però el poble us coneix bé prou, i ja va començar a dir-hi la seva en les darreres consultes que li féren, en les quals us vau quedar de cara a la paret. I el poble, ara, com aleshores, davant la vostra actitud encaminada a desprestigiar el President de la Generalitat, que ha estat ungut per ell, us diu no que no tingueu res de catalanistes, sinó que ni tan sols teniu res de catalans, que actueu com els més acarnissats enemics de Catalunya.

Dieu: "L'Estatut no és de cap partit, ni de l'Esquerra, encara que algú vulgui donar entenedor del contrari; l'Estatut és de Catalunya i és de tots els catalans".

Perfectament. L'Estatut és de Catalunya i de tots els catalans, i serà aprovat sota la direcció dels homes de l'Esquerra Republicana de Catalunya, a pesar de les manobres que per fer-lo fracassar facin els elements de "La Publicitat".

Creguem: més val que pleguem, que no tenim defensa.

Aquest truc d'encapçalat el vostre teixit de mentides sota el nom de "Tribut a la veritat", no passa. Vosaltres, amb la veritat no us hi podreu acabar mai, perquè no sabeu ni de quin color és.

La tasca de la Comissió de Responsabilitats

Els generals empresonats van prestant declaració. "Per primera vegada en la història d'Espanya la llei deixarà caure el seu rigor damunt dels poderosos". "Es farà justícia, pesi a qui pesi i caigui qui caigui". "En el Codi penal vigent hi ha responsabilitat per a Alfons de Borbó

INTERESSANTS DECLARACIONS DEL SENYOR BUJEDA

Madrid, 8. — El senyor Bujeda parlant de les declaracions dels generals del Directori ha dit que aquesta han respost en forma als interrogatoris de la subcomissió, que dona a entendre que tenen un perfecte concepte de la seva responsabilitat per les seves gestions en el Govern de la Dictadura.

Els diferents generals es manifesten segons el seu temperament. El general Magaz contesta amb una gran despreocupació i sembla amagar el que potser en el fons el preocupava més.

García de los Reyes contesta amb gallardia sense intentar atenuar responsabilitat de cap classe. Cavalcanti ho fa en forma molt habilitosa, excessivament correcta. Frederic Berenguer jutja les coses des d'un punt de vista molt simplista i en aquesta forma jutja el procés de la dictadura.

Vallespinosa molt emocionat i Gómez Jordana molt intel·ligent. Afegei el senyor Bujeda que l'almirall Magaz es mostra molt astut i reservat i ha tret la impressió de l'interrogatori dels generals, que la República està consolidada, doncs d'altra manera hagueren respost sinó els generals processats.

Concedia el senyor Bujeda gran transcendència a l'actuació de la Comissió de Responsabilitats perquè hom va a demostrar al país que la República ha servit tant per la reforma del Govern com per establir un règim de justícia i acabar amb l'iniquitat en que visquérem. Hom va a dar així mateix sensació al poble de que per primera vegada a la història d'Espanya va a haver-hi un rigor de la llei sobre els poderosos.

Respecte als rumors que circulen de que per sensibilitat no s'aplicaran les responsabilitats, ha manifestat el senyor Bujeda que ells partien d'un principi generós però que hom devia fer justícia pesi a qui pesi i caigui qui caigui. En això és molt difícil fixar a priori la pena que correspon als membres de la primera i de la segona Dictadura. Això dependrà de la qualificació jurídica que es formuli. Ara bé; devem no oblidar que totes les responsabilitats polítiques porten en si un principi d'atenua-

ció. No hi ha escola penal moderna que no defensi aquestes circumstàncies, de manera que nosaltres per força devem ajustar-nos a aquestes normes perquè sinó cauríem en un vertader error polític.

En el que serem inflexibles serà en les responsabilitats de gestió. En això sí que no caben atenuacions possibles. Hom deu donar la sensació al món de que per primera vegada el nostre poble jutja una obra governamental i deu imposar-se el càstig, amb tota justícia, als responsables.

Respecte les responsabilitats d'Alfons de Borbó manifestà que en l'actuació d'aquest té que destacar dos fases: la fase constitucional i la fase no constitucional.

En la primera el rei, per la llei bàsica de l'Estat resulta perfectament irresponsable; però trencada la Constitució, pel mateix que era el més interessat en complir-la, la seva responsabilitat es dibuixa degudament. Per cert que si això fos poc, dintre del nostre Codi Penal, es parla ja del delictes dels que pretenen canviar la monarquia constitucional parlamentària per una monarquia absoluta, i això fou precisament el que féu l'últim Borbó. No hi ha doncs que anar a mirar molts textos per trobar la responsabilitat concreta i aplicar-li la sanció corresponent, sempre en el seu grau màxim, per ésser la figura que representava l'acció i la defensa del Règim conculcat, no obstant ésser el mateix qui cometé la conculcació dels principis constitucionals que assenyalaven la conducta.

Nosaltres no anirem al precossament de Alfons de Borbó sinó que ens limitarem a elevar una proposta de responsabilitat a la Cambra perquè aquesta decideixi amb sa plena sobirania. — Atlante.

ES VAN REBENT DENÚNCIES CONTRA ELS GENERALS DETINGUTS. AQUESTS SERAN SOTMESOS A CAREIG

Madrid, 8. — Un dels membres de la Comissió de Responsabilitats ha manifestat contestant a una pregunta de l'almirall Magaz que la instrucció del procés contra els membres dels governs de la pri-

mera i segona Dictadura no es sotmetran als procediments ordinaris.

Altres dels membres manifestà que a la Comissió de Responsabilitats es segueixen rebent nombroses denúncies contra la gestió dels Governos de la Dictadura del general Primo de Rivera i la subcomissió corresponent ha redactat una llista de persones les quals tindran un càrrec amb els generals detinguts. — Atlante.

INGRESSA A PRESONS MILITARS EL GENERAL NAVARRO. — AL GENERAL CAVALCANTI LI DEIXEN GRAMOLA

Madrid, 8. — En el exprés de Galicia va arribar el general Navarro i Alonso de la Celada. De l'estació va ingressar a presons militars, que ocupa la cel·la número 10.

En Presons militars no hagué durant el matí d'avui cap novetat. Solament s'ha rebut una gramola amb destí al general Cavalcanti. Tampoc no ha estat a Presons la subcomissió de Responsabilitats. — Atlante.

LEGUA LLITERES, A LA PRESO

Madrid, 8. — Ha sigut detingut i portat a la Presó Model ha disposició de la subcomissió de Responsabilitats que s'ocupa en la política de Barcelona, el senyor Legua Lliteres, membre que fou dels Sindicats Lliures de Barcelona. — Atlante.

MARTINEZ ANIDO TRANQUILLAMENT ESTIUEJA A NIÇA EN UNA FINCA QUE LI HA COSTAT UN MILIO DE FRANCS

Madrid, 8. — Ha estat detingut i Gasset, membre de la Comissió de Responsabilitats, ha manifestat que el general Martínez Anido es troba a Niça en una finca que adquireix per un milió de francs.

—Això és el que diguérem en "Hojas Libres" i ara ve la realitat a indicar-nos que el que deíem era cert. — Atlante.

No concorreguen als establiments, restaurants, bars, cafès, perruqueries, cirabotes, etc. que estan subscrits a "La Vanguardia".

Apuntes i dades per a l'estudi de l'Estatut de Catalunya

Madrid, 8. — En el Ministeri d'Hisenda han facilitat la següent nota:

"El Ministerio de Hacienda ha remitido a las Cortes diversos apuntes y datos que pueden servir de base para estudiar los preceptos del Estatuto de Cataluña en su relación con la Hacienda Pública".

Aquestes dades preparades pel Ministeri, sens altre alcanç que el d'una senzilla exposició d'antecedents relatius a les diverses qüestions que es plantegen, es refereixen als cinc últims exercicis de dotze mesos, excluint l'exercici semestral del 26, perquè la incorporació i relacions que es feren prenent-ho en consideració condueixen fàcilment a equivocació.

Per jutjar de la transcendència que en ordre a aquesta qüestió podria tenir l'aprovació de l'Estatut, s'ha de considerar que els serveis que queden atribuïts a Catalunya al Govern de la República tenen un caràcter indivisible que les fa rebels a càlculs relatius al seu cost basats en factors territorials i que les dades referents a ingressos i pagaments en aquell territori tenen un valor merament indicatiu, ja que uns són independents dels factors territorials i altres estan subjectes al règim de centralització.

En un dels estats enviats a les Corts es presenta l'extensió de la recaptació obtinguda per les diferents seccions del pressupost d'ingressos en les quatre províncies catalanes. Dona un promig de pessetes anuals de 428.288.392; essent la xifra obtinguda en 1930 de pessetes 504.595.369'31.

Es d'advertir que sobre tal suma quelcom més de 260.000.000 de pessetes corresponen a contribucions indirectes i d'aquestes la major part a impostos de Duanes.

Els pagaments efectuats a Catalunya en els cinc quinquennis presos com a base d'un promig anual de 179.358.274'50 pessetes. Les efectuat amb la intervenció general d'Hisenda corresponents a les obligacions i recursos que no estan afectes a províncies determinades s'eleva a 1.600.033.998 pessetes; els ingressos fets en el propi caràcter a 1.255.169.339'14 pessetes anyals.

Altres estats presentats es refereix a la recaudació obtinguda pels conceptes que segons el projecte d'Estatut, s'han de donar a la Generalitat catalana amb una partida de 122.312.000'24 pessetes, suma que deu incrementar-se per les xifres representades per la part de l'impost d'utilitats i que ha quedat calculada en 71.876.389'89 pessetes.

La Societat de Nacions

El President de l'assemblea senyor Lerroux concilia els delegats búlgar i grec.—Un altre discurs brillant del ministre d'Estat de la República Espanyola sobre la qüestió duanera austro-alemanya

Ginebra, 8. — La sessió del Consell de la Societat de Nacions celebrada ahir, a la tarda, sota la presidència del senyor Lerroux, que tenia a la seva dreta el senyor Briand, ministre de Negocis Estrangers francès, fou molt important, per l'interès que desvetllà el debat entaulat entre el delegat búlgar i el delegat grec, amb motiu de la discussió de les diferències greco-búlgares, puix que tots dos delegats defensaven llurs respectius punts de vista amb gran tenacitat, que en diversos moments arribà a tenir caràcters d'alguna duresa, que el tacte i l'habilitat del President sabé dissipar i fer que el debat es portés a cap en un ambient de cordialitat.

Una altra de les qüestions d'importància que es tractà en aquella sessió fou la que es refereix a la Unió duanera austro-alemanya, amb respecte a la qual el senyor Lerroux pronuncià el següent discurs:

"La Secretaria de la Societat de les Nacions no ha rebut la carta oficial del Tribunal permanent de Justícia Internacional de La Haia donant resposta a la sol·licitud que li adreça el Consell de la Societat de Nacions en la seva darrera sessió. No obstant, l'esmentada resposta ha sortit ja de La Haia, i ja que la qüestió de la Unió duanera entre Alemanya i Àustria es troba en l'Ordre del Dia, la secretaria ha cregut pertinent fer-se comunicar el text de l'esmentada carta per telèfon.

Els membres del Consell coneixen les declaracions fetes durant la sessió celebrada el 3 del corrent pel Comitè d'estudis per a la Unió europea, l'acta de la qual els fou distribuïda a conseqüència de la meua proposició. En tals condicions jo opino que no hi ha lloc per al Consell a continuar l'examen d'aquesta qüestió.

Estic convençut, però, que el Consell vol expressar la seva gratitud al Tribunal Permanent de Justícia internacional, pel servei que els jutges han prestat en donar una resposta tan ràpida a una qüestió tan complexa i delicada com la que els fou sotmesa per demanda del Consell.

Com a conseqüència d'això, tinc l'honor de proposar-vos la següent resolució:

El Consell pren acta de l'opinió referent al prec que dirigí al Tribunal Permanent de Justícia internacional amb data 19 de maig de 1931, opinió que ha estat comunicada a la Secretaria general per conducte de l'escriu en carta datada el 5 de setembre i vol expressar

el seu agraïment al Tribunal Permanent de Justícia.

Vistes les declaracions fetes a la Comissió d'estudis per a la Unió europea, creu que no hi pot haver lloc perquè el Consell continuï l'examen d'aquesta qüestió."

Grans aplaudiments subratllaren tant el discurs com la proposició, que s'adoptà per unanimitat. — Fabra.

EL SR. LERROUX, FELICITAT

Ginebra, 8. — Al final de la sessió celebrada ahir pel Consell de la Societat de Nacions, els delegats de diversos països elogiaven sense reserves de cap mena, no sols el tacte del senyor Lerroux, sinó també l'habilitat amb què presidi aquella sessió, que estava plena de dificultats, que el President sabé dissipar.—Fabra.

BRIAND, LORD CECIL, YOSHIZABA, CURTIUS, APPONYI I RESTEPO, VICE-PRESIDENTS DE L'ASSEMBLEA

Ginebra, 8. — L'Assemblea de la Societat de Nacions ha elegit vice-presidents a M. Briand, per 44 vots; a lord Cecil, per 40; a Yoshizava, per 43; a Curtius, per 42; a Apponyi, per 39, i al colombià Restepo, per 32. L'Assemblea ha acordat invitar Mèxic a participar en els treballs de la Societat de Nacions.—Fabra.

EL SR. TITULESCO PRESIDENT DE LA SEGONA SESSIÓ LES ESMENES AL PACTE

Ginebra, 8. — Aquest matí, a dos quarts d'onze, ha començat la segona sessió de l'Assemblea de la Societat de Nacions, sota la presidència del senyor Titulesco.

Després de procedir-se a la constitució de la Mesa, amb l'elecció de sis vice-presidents, els noms dels quals ja han estat telegrafats, s'ha obert el debat sobre la proposta presentada per diverses potències, entre elles Espanya, a favor de l'admissió de Mèxic en el si de la Societat de Nacions.

El President ha sotmès a l'Assemblea, i aquesta l'ha aprovat per unanimitat, la resolució en projecte invitant Mèxic a adherir-se al Pacte de la Societat de Nacions.

A continuació s'ha posat a debat l'informe sobre els treballs efectuats per la Societat de Nacions en el termini transcorregut des de la passada Assemblea, i fa ús de la paraula el senyor Grandi, qui ha passat revista a les principals qüestions en què han col·laborat Itàlia i l'organisme de Ginebra.

Parlant dels projectes d'esmenes al Pacte, s'ha declarat francament conservador.

El Pacte—diu—no ha donat tota la mesura del seu abast i ha d'ésser completat amb la seguretat i l'arbitratge. La pau ha de descansar forçosament en el desarmament i en la seguretat.

Diu l'orador que cal un acord general immediat entre les nacions per tal de suspendre la realització dels programes d'armaments, i proclama la necessitat de crear, en interès d'Europa, un esperit de sacrifici, manifestant que és indispensable, cada vegada més, que s'associïn als treballs de la Societat de Nacions aquells Estats que no hi formen part.

S'aixeca la sessió per a continuar-la a les quatre de la tarda, amb objecte de continuar el debat general.—Fabra.

EL "NAUTILUS" JA HA SORTIT

Oslo, 8. — El submarí "Nautilus" ha arribat a Longyear City a les tretze.—Fabra.

"La Vanguardia" és un enemic que tenim dintre de Catalunya.

—Quatre mesos sense feina? Que feieu de general?